

(Artikkel sendt *Minervanett* 19. mai 2015, men som redaksjonen valgte å la være å publisere. Forkortet versjon senere lagt inn i kommentarfeltet – se <http://www.budsjettivaet-er-politikernes-sak/>).

Ad Sverre Diesens kommentarer til min artikkel "En varslet utvikling"

Under overskriften "Budsjettivaet er politikernes sak" går Sverre Diesen til felts mot en rekke "meninger" som jeg angivelig skal ha målbåret i artikkelen "En varslet utvikling".

Min artikkel inneholdt strengt tatt bare én virkelig mening – fremsatt både innlednings- og avslutningsvis – nemlig at Paul Narum og Diesen hadde tatt initiativ til en ytterst viktig debatt, som etter mitt syn må adressere de to grunnleggende spørsmålene "Hva skal vi med forsvaret?" og "Hva slags forsvar skal vi i så fall ha?"

I tillegg inneholdt min artikkel noe som kanskje – fortsatt strengt tatt - kan kalles en antagelse: Nemlig at Diesens uttalelse i et Aftenposten-intervju 1. april 2005 om budsjettets størrelse (tolket utenfor Diesens kontekst og uten hans forbehold) har gitt politikere og det folket som har valgt dem, en effektiv unnskyldning for å kunne lukke øynene for de utfordringer og advarsler som Diesen ellers (i samme intervju) i rimelig forståelige vendinger fremførte. Dette mente jeg den gang, og dette mener jeg fortsatt har vært tilfelle.

For øvrig inneholder min artikkel ikke noen av de "meninger" som Diesen tillegger meg – kun dokumenterbare og dokumenterte fakta (dokumentasjonen er å finne i de fotnoter som min innsendte tekst var forsynt med, men som Minerva-redaksjonen hadde utelatt). Med unntak av selve konklusjonen (som redegjort for i det foregående) inneholdt min artikkel således – for å holde meg til Narums og Diesens terminologi - ingen meningsytringer, men fysisk observerbare (om enn ikke matematisk påviselige) realiteter.

Diesen griper fatt i at jeg skriver at han var en "sentral premissleverandør for nedbyggingen av det klassiske invasjonforsvaret". La gå at jeg faktisk skriver "en av de sentrale premissleverandørene", hvilket er et direkte sitat fra ovennevnte intervjuartikkel i Aftenposten 1. april 2005. Jeg kan ikke se at Diesen hadde noen innsigelser mot formuleringen den gang, og det hadde han heller ingen grunn til.

Diesen tolker meg videre dithen at jeg mener at "trusselen fra øst har gjenoppstått". Nei, Diesen, i den grad denne trusselen er reell har den vært der hele tiden – iallfall om man ønsker å anlegge et langsiktig perspektiv på norske sikkerhetspolitiske utfordringer.

Når Diesen omtaler et såkalt "fullfinansiert invasjonforsvar av den typen Skagestad åpenbart ønsker seg tilbake til", må man undres på hva slags åpenbaringer Diesen baserer sine utgytelser på. Jeg tror ikke min oppfatning av hvordan vårt forsvar optimalt bør innrettes, er så radikalt ulikt Diesens. Vel ikke så merkelig, Diesens fagmilitære vurderingsevne er det vel de færreste som trekker i tvil. Og de fleste av oss har vel også opp gjennom årene fått med oss hans enkle men overbevisende mantra: At uansett et forsvarsbudsjetts størrelse, så må det vokse i takt med kostnadsveksten i forsvarssektoren dersom vi skal greie å opprettholde den forsvarsstrukturen budsjettet i utgangspunktet finansierer.

Diesen kunne med fordel spart seg sine furtne bemerkninger om sine pedagogiske evner og om at han kan "åpenbart sitte igjen med skammen". Det er ikke dette denne debatten – som Diesen selv fortjenstfullt har tatt initiativ til – bør dreie seg om, og jeg har da heller ikke selv antydning at han har noen grunn til å skamme seg. Derimot bør han kunne erkjenne sitt medansvar for den utviklingen som han selv lenge – faktisk klarere enn noen – har advart mot. Og da holder det ikke bare å gjenta den gamle besvergelsen om at "Budsjettnivået er politikernes ansvar", som det heter så kjekt i Diesens overskrift. Selvsagt er det politikernes ansvar. Men det er ikke deres eneansvar: I et demokrati som vårt er det også borgernes rett å ytre seg med frimodighet om politiske spørsmål – herunder spørsmål som gjelder landets forsvarsevne, ja endog inkludert budsjettnivået. Med denne retten følger også et ansvar. Det er en rett og et ansvar som vi alle – sivilister så vel som landets offiserskorps – bør ta på alvor. Og det er en rett og et ansvar som ikke minst påhviler politikernes øverste fagmilitære rådgiver.

Hva jeg mener om Forsvarssjefens rolle i så måte, har jeg tidligere gitt uttrykk for i en rekke artikler i årene 2005-08 (bl.a. i *Minerva*, *Norsk Militært Tidsskrift* og *Pro Patria*), og behøver ikke utdypes nærmere her.

Men jeg vil gjerne takke Diesen for påminnelsen om at det strategiske konseptet *Styrke og relevans* i 2009 ble oppdatert med navnet *Evne til innsats*. Vi har alle nytte av å bli korrigert iblant.

Mvh Odd Gunnar Skagestad.